Psychologia kliniczna dziecka

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	*Nauki medyczne*
Profil studiów	*praktyczny*
Poziom kształcenia	*Studia I stopnia (licencjackie)*
Forma studiów	*stacjonarne*
Typ modułu/przedmiotu	*obowiązkowy*
Forma weryfikacji efektów uczenia się	**zaliczenie**
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	**Instytut Polonistyki Stosowanej, Zakład Logopedii i Emisji Głosu**
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	**dr hab. Magdalena Trysińska, prof. UW; dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW**
Koordynator przedmiotu	**dr hab. Olga Jauer-Niworowska, prof. UW, dr Kamila Potocka-Pirosz** o.jauer-niworo@uw.edu.pl; k.potocka@uw.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	**dr hab. Olga Jauer-Niworowska, prof. UW; dr Kamila Potocka-Pirosz**
Prowadzący zajęcia	**dr hab. Olga Jauer-Niworowska, prof. UW**

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, I stopnia, semestr zimowy	**Liczba punktów ECTS**	**3**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ **Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim**	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
wykład (W) **planowane są zajęcia stacjonarne**	30	1
seminarium (S)		
ćwiczenia (C) **planowane są zajęcia stacjonarne**		
e-learning (e-L) Jeśli sytuacja będzie tego wymagać, zamiast zajęć stacjonarnych (wykładów i ćwiczeń) może zostać wprowadzona forma zdalna. Wówczas wykłady odbywałyby się jako zajęcia synchroniczne z przesłaniem nagrań audio. Liczba godzin zajęć zdalnych pozostanie taka sama jak zajęć stacjonarnych.		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta Obecność na wykładach, lektura publikacji fachowych podanych w sylabusie.		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	45	2

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Wykład służy przedstawieniu podstawowej wiedzy dotyczącej psychologii klinicznej dziecka. Zaznajamia się ze współczesną typologią zaburzeń psychicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń językowych i komunikacyjnych.
C2	Student poznaje uwarunkowania leżące u podłoża pojawiania się wskazanych nieprawidłowości oraz ich najważniejsze objawy.
C3	Student zyskuje informacje dotyczące współczesnego, integracyjnego podejścia do diagnozy zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologiczne oraz koncepcje opisujące funkcjonowanie człowieka (np. koncepcja psychodynamiczna, poznawczo-behawioralna, podejście zintegrowane).
W2	Student zna i rozumie różnice między zachowaniem normatywnym i zaburzonym w odniesieniu do terminów „norma", „zdrowie psychiczne".
W3	Student zna i rozumie założenia podejścia salutogenetycznego i patogenetycznego w psychologii klinicznej.
W4	Student rozumie złożoność uwarunkowań genetycznych, neurobiologicznych i środowiskowych w powstawaniu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania oraz konieczność wieloaspektowego wsparcia w terapii i profilaktyce tych zaburzeń.
W5	Student zna kluczowe objawy zachowań zaburzonych, potrafi podać podstawowe objawy wybranych zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (np. depresji dziecięcej, zaburzeń lękowych, zaburzeń zachowania).
W6	Student rozumie zależności między funkcjonowaniem psychicznym a możliwościami komunikacji językowej dziecka. Rozumie konieczność współpracy wielospecjalistycznej we wsparciu dzieci z zaburzeniami psychicznymi.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Student potrafi wyjaśnić znaczenie podstawowych pojęć i koncepcji opisujących funkcjonowanie psychiczne.
U2	Student potrafi scharakteryzować kluczowe cechy pozwalające odróżnić zachowania zaburzone od niezaburzonych odwołując się do pojęcia „zdrowia", „normy" i „zaburzeń psychicznych" (według kryteriów DSM-5 oraz ICD-10).
U3	Student umie scharakteryzować założenia podejścia salutogenetycznego i patogenetycznego w psychologii klinicznej.
U4	Student umie wyjaśnić wpływ czynników biologicznych, psychologicznych i środowiskowych w powstawaniu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania oraz uzasadnić konieczność wielospecjalistycznego wsparcia osób z tymi zaburzeniami.
U5	Student potrafi wymienić istotne objawy wybranych zaburzeń psychicznych mogących wpływać na komunikację z otoczeniem (według klasyfikacji DSM-5 i ICD-10).
U6	Student umie wyjaśnić: wzajemne zależności między funkcjonowaniem psychicznym a zaburzeniami w komunikacji werbalnej, znaczenie wielospecjalistycznego wsparcia w terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy o podłożu psychicznym.
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Student jest gotów do współpracy z zespołem wielospecjalistycznym (np. psychiatrą, psychologiem) w procesach diagnozy i terapii pacjentów z zaburzeniami neurorozwojowymi, mogącymi powodować zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym i komunikacji językowej.
K2	Student jest gotów do współpracy z zespołem wielospecjalistycznym (np. psychiatrą, psychologiem) w procesach diagnozy i terapii logopedycznej pacjentów z psychogennymi zaburzeniami mowy.
K3	Student jest gotów do dalszego kształcenia się w zakresie diagnozy i terapii zaburzeń mowy o złożonym podłożu (jąkanie, mutyzm psychogenny, zaburzenia neurorozwojowe powiązane z trudnościami w komunikacji werbalnej).

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady		
	Podstawowe pojęcia psychologiczne (percepcja, emocje, pamięć, motywacja, motoryka i ich znaczenie w komunikacji). Klasyczne i współczesne koncepcje wyjaśniające funkcjonowanie psychiczne.	W1, U1
	Obszar zainteresowań psychologii klinicznej. Złożone ujęcia „normy i zdrowia" w psychologii klinicznej. Cechy charakterystyczne zachowań zaburzonych.	W2, U2
	Rola zasobów osobowych w profilaktyce zaburzeń. Podejścia salutogenetyczne i patogenetyczne w psychologii klinicznej.	W3, U3
	Rola czynników genetycznych, neurobiologicznych i środowiskowych w rozwoju psychicznym oraz w powstawaniu zaburzeń psychicznych i ich profilaktyce. Świadomość konieczności wsparcia wielospecjalistycznego dzieci z zaburzeniami psychicznymi.	W4, U4, K1, K2
	Wybrane zaburzenia psychiczne u dzieci i ich objawy. Czynniki ryzyka zaburzeń i czynniki chroniące przed ich powstawaniem.	W4, W5, U4, U5, K1, K2
	Wpływ funkcjonowania psychicznego na jakość komunikacji (np. trudności w porozumiewaniu się osób z zaburzeniami lękowymi, depresją). Świadomość konieczności wsparcia wielospecjalistycznego dzieci z zaburzeniami psychicznymi.	W4, W5, U4, U5, K1, K2
	Podstawowe, wybrane informacje nt. trudności w porozumiewaniu się osób z zaburzeniami neurorozwojowymi (tematyka będzie rozwijana na studiach II. stopnia). Świadomość konieczności wsparcia wielospecjalistycznego dzieci z zaburzeniami psychicznymi.	W4, W5, W 6, U4, U5, U6, K1, K2, K3
	Jąkanie jako zaburzenie o złożonym podłożu. Znaczenie wsparcia psychicznego w terapii. Świadomość konieczności wsparcia wielospecjalistycznego dzieci z zaburzeniami psychicznymi.	W4, W5, W 6, U4, U5, U6, K1, K2, K3
	Rola wsparcia rodziny i terapeutów w pomocy dzieciom z zaburzeniami psychicznymi i komunikacyjnymi	W4, W5, W 6, U4, U5, U6, K1, K2, K3

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Brzezińska, A.I. (2020) Rozwój w okresie dzieciństwa i dorastania: środowisko rozwoju, zadania rozwojowe, nabywane kompetencje. W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna* (s. 61-110). Warszawa: PWN
2. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2020). Pojęcia normy, normalności i zdrowia. W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 51-60). Warszawa: PWN.
3. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2020). Psychologia kliniczna jako dziedzina badań i praktyki W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna* (s. 23-33). Warszawa: PWN.
4. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2020). Teoretyczne i metodologiczne podstawy psychologii klinicznej W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna* (s. 37-48). Warszawa: PWN.
5. Dąbrowska, I., Kołakowski, A., Rogala, K. (2020) Zaburzenia związane ze zdrowiem somatycznym: zaburzenia snu, moczenie, zaburzenia wydalania. W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 477-496). Warszawa: PWN.
6. Farnicka, M., Grzegorzewska, I. (2020), Agresja dzieci i młodzieży. W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 547-556). Warszawa: PWN
7. Gałecki, P., Święcicki, R. (red.). (2013). *Kryteria diagnostyczne DSM-5.* Wrocław: Edra Urban&Partner.
8. Kępiński, A. Schizofrenia, Zaburzenia typu schizofrenii i urojeniowe F20-F29. W: red. P. Gałecki, A. Szulc. *Psychiatria* (s. 158-188). Wrocław: Edra Urban&Partner.
9. Kępiński, A. Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną F40-F48. W: red. P. Gałecki, A. Szulc. *Psychiatria* (s. 238-278). Wrocław: Edra Urban&Partner.
10. Zasępa E., Pisula E., Omelańczuk I., Borkowska A.R., Lipowska M., Krasowicz-Kupis G., Bogdanowicz M. Zaburzenia rozwojowe W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 281-378). Warszawa: PWN

Uzupełniająca

1. *Edinete, M.R., Tudge, J Urie Bronfenbrenner's Theory of Human Development: Its Evolution From Ecology to Bioecology. Journal of Family Theory & Review 5 (December 2013): 243–258. DOI:10.1111/jftr.12022.*
2. *Tyszkowa, M. (2007). Rola kultury w rozwoju psychicznym jednostki. W: red. M. Tyszkowa, M. Przetacznik-Gierowska Psychologia rozwoju człowieka zagadnienia ogólne (s. 102-123). Warszawa: PWN.*
3. *Tyszkowa, M., Przetacznik Gierowska, M.(2007). Ekologiczne uwarunkowania rozwoju psychicznego człowieka. W: red. M. Tyszkowa, M. Przetacznik-Gierowska Psychologia rozwoju człowieka zagadnienia ogólne (s. 85-101). Warszawa: PWN.*
4. *Zielona-Jenek, M. (2020). Zaburzenia seksualności dzieci i młodzieży. W: red. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży (s. 470-477). Warszawa: PWN.*
5. *Zimbardo, P.C., Johnson, R.L., Mc Cann, V. (2017). Psychologia kluczowe koncepcje. Psychologia osobowości. Warszawa: PWN.*
6. *Zimbardo, P.G., Johnson, R.L., Mc Cann V. (2017). Psychologia kluczowe koncepcje. Psychologia osobowości. Warszawa: PWN.*
7. *Zimbardo, P.G., Johnson, R.L., Mc Cann V. (2017). Psychologia kluczowe koncepcje. Motywacja i uczenie się. Warszawa: PWN.*

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	*Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.*	*Np. próg zaliczeniowy*
	Zaliczenie pisemne. Test pisemny zawiera pytania jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Za dane pytanie można otrzymać tyle punktów, ile jest w nim opcji odpowiedzi. Za brak odpowiedzi lub za odpowiedź błędną otrzymuje się 0 punktów. Aby otrzymać ocenę dostateczną, która uprawnia do uzyskania zaliczenia, należy poprawnie zaznaczyć 60% odpowiedzi. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest obecność na zajęciach gwarantująca opanowanie niezbędnej wiedzy. Student ma prawo do 2 nieusprawiedliwionych nieobecności na zajęciach trwających 30 godzin w semestrze. Wszystkie nieobecności wykraczające poza limit 2 zajęć powinny być usprawiedliwione, a wiedza z danych zajęć uzupełniona (niezależnie od	60%

	przyczyn nieobecności). Podstawą do uzupełnienia luk w wiedzy jest zapoznanie się z sylabusem lub innymi materiałami wskazanymi przez prowadzącego przedmiot (np. z prezentacją Power Point). Sprawdzenie stopnia opanowania brakującej wiedzy będzie prowadzone przez wykładowcę na dyżurach. Po powrocie na uczelnię student jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić prowadzącego o swojej nadliczbowej nieobecności na zajęciach. Aby być dopuszczonym do egzaminu, student mający powyżej dwóch nieobecności będzie miał za zadanie zaprezentować streszczenie treści wykładów, na których był nieobecny. Podstawą do usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach są: wypadki losowe, choroba potwierdzone zwolnieniem lub zaświadczeniem lekarskim, praktyki studenckie lub sytuacje wynikające z formalnie zaakceptowanego przez Władze Uczelni specjalnego trybu realizacji studiów. Niedopuszczalne jest korzystanie z systemów SI podczas zaliczenia.	

8. INFORMACJE DODATKOWE

*(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusa, **w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu**, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich